

tionem spectantibus, quia semper Episcopi operantur ut Christi vicarii. Nihilominus tamen, loquendo moraliter de his actionibus, præsertim ut ad gubernationem animarum et ad jurisdictionem pertinent, non immerito dicuntur Episcopi causæ principales quatenus vere sunt principes Ecclesiæ, et propriam ordinariam ac superiorem jurisdictionem habent, per quam quasi principali ac propria virtute operantur, ad modum causarum primarum, licet a causa universali et magis superiori pendeant. Ex hoc autem antecedenti sic concessio non recte infertur teneri Episcopum ex jure divino naturali ad permanendum in illo munere, nec sequitur vinculum Episcopi cum sua Ecclesia, vel cum Ecclesia universali, esse immutabile quoad obligationem ministrandi in tali munere.

16. *Causa principalis non tenetur ex natura sua assistere suo effectui, ut Cajetanus affirmat.* — Cum autem ad probandam illationem Cajetanus assumit illud principium, quod *causa principalis ex natura sua tenetur assistere suo effectui*, si loquatur de causa physica naturaliter agente, est nimis metaphorica et impropria locutio, ex qua nullum argumentum ad causam et obligationem moralem assumi potest. Nam causa naturaliter agens non est capax obligationis, sed naturalis inclinationis, ac necessitatis in modo agendi, et ideo semper assistit effectui, si materiam et alias conditiones necessarias conjunctas habeat; non tamen est simpliciter immobilis, quia potest privari qualitate per quam agit, vel aliter impediri. Unde ad summum per quamdam proportionem inferri potest, Episcopum, quamdiu Episcopatum retinet, debere effectibus talis muneris assistere, non tamen recte infertur teneri etiam ad illud munus semper retinendum. Quia non habet illud a natura, sicut causa naturalis habet suam virtutem agendi, sed, medio voluntario consensu agendi, potestatem, quam habet, accepit; et ideo ex natura rei potius videtur posse per eandem voluntatem se privare tali potestate, et consequenter obligationem assistendi talibus functionibus deponere. Sicut rex est causa moralis principalis in suo regimine, cui tenetur assistere quamdiu est rex; non tamen tenetur jure naturali semper esse rex, sed potest regna cedere, et ita illa obligatione privari.

17. *Confutatur idem principium alio exemplo.* — Estque aliud exemplum fortius in causa partim morali, partim physica proxima principali. Nam conjuges sunt causa physica prin-

cipalis prolis, et quatenus libere conveniunt, sunt causæ morales, et per matrimonium quodammodo assumunt generandi munus, et nihilominus non tenentur semper jure naturæ ad usum talis potestatis, sed possunt ex mutuo consensu perpetuo abstinere. Quod si non possunt separari quoad vinculum, nec unus potest negare alteri debitum ipso invito, id non provenit ex ratione causæ principalis, sed ex speciali ratione talis vinculi et pacti, in quo non omnino æquiparatur illi vinculum Episcopi cum Ecclesia, ut jam tactum est, et respondendo ad aliam sententiam magis explicabitur. Quod si quis urgeat, quia consecratio Episcopi est indelebilis, ratione cujus non potest a se abdicare potestatem ordinis, quam per illam accepit, respondemus nihil id referre, quia illa potestas per se sola non obligat ad usum ejus ordinarium, ut indicavit Pontifex, in d. cap. *Inter corporalia*; nam in hoc sensu dixit, consecrationem Episcopi nihil addere vinculo ejus. Et id probat, quia *Episcopali præditus dignitate*, id est, caractere, potest nullius Ecclesiæ esse Episcopus, et consequenter non habere obligationem talis muneris. Et eodem modo D. Thomas, d. q. 85, art. 4, ad 3, dixit non esse inconveniens, quod talis potestas in aliquo Episcopo sit otiosa. Præsertim quia non erit omnino otiosa, cum possit quis ea uti ad aliquos Episcopos juvenandos ex consensu eorum.

18. *Infirmatur fundamentum alterius sententiæ.* — Ad primum ergo fundamentum sententiæ Vasquez negatur assumptum, nimirum, vinculum Episcopi jure divino naturali, seu ex vi suæ institutionis, ut a Christo facta est, esse indissolubile. Et ad primam probationem in contrarium, sumptam ex decretis antiquis, prohibentibus ne Episcopi suas Ecclesias deserant, jam responsum est, nunquam fuisse illam prohibitionem absolutam, sed cum illo addito, *sine debito ordine*, vel *sine Sedis Apostolicæ licentia*. Unde non fundatur illa prohibitio in naturali illius vinculi indissolubilitate, quam nunc tale vinculum habet; unde cum infertur quod si tale vinculum natura sua esset dissolubile, posset per voluntatem Episcopi dissolvi, responderi posset negando sequelam de facto; quia prohibitio ecclesiastica voluntatem Episcopi impedivit, et sub Pontificis arbitrio in negotio illam constituit. Unde potest etiam responderi concedendo sequelam, attenda sola rei natura, et sublata ecclesiastica lege prohibente. Advertere autem oportet præcipue in hoc posteriori

membro, in assumptione muneris Episcopalis, pactum quoddam intervenire inter Episcopum et suam Ecclesiam, seu inter electum et eligentes, ut significavit Innocentius III, in d. cap. *Inter corpora*, § *Sicut enim*, ibi: *Inter personas eligentium, et electi*. Quocirca ex vi talis pacti tenebitur Episcopus non recedere a munere suscepto, saltem sine consensu alterius partis, nimirum, Ecclesiæ suæ, seu eligentium. Quia æquitas contractus postulat ut, sicut Ecclesia non potest Episcopum semel acceptum sua voluntate invitum a se repellere, ita neque Episcopus possit illam invitam deserere. Et ita supposito pacto, illa obligatio naturalis est, quamvis medio libero consensu utriusque partis orta; et ita posset ex eodem mutuo consensu dissolvi, nisi Ecclesiastica prohibitio intervenisset.

19. *Respondetur ad decreta antiqua.* — Unde patet responsio ad antiqua decreta, in quibus hæc unio Episcopi cum sua Ecclesia conjugium spirituale vocatur, et per quamdam similitudinem ad matrimonium carnale declaratur. Nam ratione pacti prædicti, vinculum illud conjugium vocatur; et comparatio illa cum matrimonio non est per propriam similitudinem, seu convenientiam univocam, sed per quamdam proportionalitatem; et ideo necessarium non est ut in omnibus proprietatibus æqualitatem aut similitudinem teneat. Nam imprimis matrimonium carnale per solum consensum utriusque conjugis fit ratum; conjugium autem spirituale Episcopi non est ratum per solam electionem ab ipso electo acceptatam, sed per confirmationem Pontificis fit ratum, ut dicitur in d. cap. *Inter corporalia*, et d. cap. *Licet*. Deinde matrimonium carnale consummatur per usum contrahentium, per quem vinculum ipsum multo fit indissolubilius, ut ex propria materia suppono. At vero spirituale conjugium quamvis consummari consecratione dicatur in d. cap. *Licet*, nihilominus nihil ei per consecrationem additur, utique quoad firmitatem vinculi, ut ex d. cap. *Inter corporalia*, habetur. Præterea matrimonium consummatum per potestatem Pontificis dissolvi non potest, ut suppono; conjugium autem spirituale etiam consummatum dissolvitur auctoritate Papæ, ut usu constat. Rursus in matrimonio carnali fieri non potest per dispensationem Papæ, ut unus duas uxores simul habeat; in conjugio autem spirituali fieri potest ut unus Episcopus duas Ecclesias sponsas habeat, et sæpe fit. Ergo quamvis vinculum Episcopi cum sua

Ecclesia vocetur conjugium spirituale, non est propterea necessarium ut habeant similitudinem in naturali vinculi indissolubilitate.

20. *Explicantur verba Innocentii in contrarium allata.* — Ad verba autem Innocentii dicentis, *Deum sibi reservasse hujus vinculi Episcopalis dissolutionem*, respondeo hæc verba explicanda esse per illa, quæ inferius subdit: *Non enim humana, sed potius divina potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, dispositionem, aut cessationem, auctoritate Romani Pontificis (quem constat esse Vicarium Jesu Christi) Episcopus ab Ecclesia removetur.* Igitur eo modo quo dissolvitur illud vinculum auctoritate divina, eodem modo vinculum factum est indissolubile auctoritate divina, id est, auctoritate divinitus data Vicario suo. Et eodem modo sibi Deus reservavit illius vinculi solutionem, utique per Vicarium suum; nam, sicut Deus solvit per suum Vicarium, ita per eundem reservavit. Et in eodem sensu illa tria sunt reservata Romano Pontifici, non tam constitutione canonica, quam auctoritate divina; quia ipsa constitutio canonica in auctoritate divina fundata est.

21. *Declaratur ulterius Pontificis mens.* — Declaratur amplius hæc mens Pontificis. Nam licet Episcopatus sit ex immediata institutione divina, nihilominus determinatio quoad modum regiminis et jurisdictionis, et alias conditiones talis prælationis, non est ex immediata Christi institutione, sed Vicario suo illam commisit; ut de divisione diocesium est clarum, et de jurisdictione magis vel minus restricta, alibi diximus, et dicemus latius in 6 tom., ad tertiam partem. Sic ergo in presenti, licet Christus instituerit ut Episcopi essent ordinarii principes, Pastores et Doctores suarum Ecclesiarum, determinationem illius prælationis quoad perpetuitatem vel immobilitatem ejus, suo Vicario commisit, et ab ejus voluntate, et arbitrio prudenti ac rationabili pendere voluit. Pontifices autem decreverunt ut talis cura esset perpetua, ita ut deseri non posset sine Pontificis licentia; et ideo facta hac determinatione, dissolutio manet reservata Pontifici, non tam constitutione canonica, quam divina. Tum quia illa determinatio ab institutione divina suam vim et efficaciam habet; tum maxime quia facta determinatione, qui acceptat Episcopatum sub ea conditione et modo, confirmationem ejus recipit, ut sine licentia confirmantis illum deserere non possit, et sub eadem conditione

obligationem acceptat; et ideo ex vi pacti, ac subinde ex naturali obligatione, non potest suo arbitrio retrocedere. Hinc ergo sufficienter solutum est primum argumentum, quod ex illo textu sumebatur. Nam reservatio illa dicitur ex institutione divina mediate, non proxime, ut declaratum est.

22. *Solvitur secundum fundamentum.* — Ad secundum fundamentum sumptum ex similitudine ad matrimonium carnale, jam responsum est non esse necessarium, quod exemplum sit in omnibus simile, sed satis esse ut sit proportionale. Matrimonium enim, ut est contractus, est quodammodo naturale, et juxta exigentiam naturæ habet quamdam indissolubilitatem naturalem; conjugium autem spirituale est additum ex institutione divina, quæ in particulari determinatur per constitutionem canonicam, et ideo magis determinata est ex natura rei indissolubilitas matrimonii, quam Episcopatus. Quamvis etiam illa indissolubilitas matrimonii rati non sit tanta, quin per Pontificem possit dissolvi; et tunc etiam non ab homine, sed a Deo dissolvitur, quia ejus auctoritate fit dispensatio.

23. *Tertium fundamentum enervatur.* — Ad tertium, sumptum ex posterioribus verbis allegati textus dicentis, *non tam constitutione canonica, quam constitutione divina*, reservatam esse Deo dissolutionem Episcopalis vinculi, jam etiam responsum est, reservationem dici esse ex institutione divina, quia in illa radicitur, non quia immediate ab illa fit; et eodem modo posse indissolubilitatem vinculi non absolute, sed cum illa conditione, ut non fiat sine auctoritate Pontificis, esse radicaliter ex institutione divina, vel non sine interventione pacti sub conditione, media auctoritate divina, per Pontificem determinati. Et ita etiam non obstant alii duo textus; imo hoc confirmant, quia caput *Licet*, expresse addit modum quo spirituale conjugium indissolubile sit, scilicet, *sine auctoritate Vicarii Christi*, quia contractum est per modum cujusdam foederis, sub tali onere et conditione. Et ideo in c. *Nisi cum pridem*, fundamentum hujus obligationis dicitur esse *fides data in contractione talis vinculi*. Non est ergo immediate de jure divino, sed mediante data fide cum onere, et obligatione seu conditione, auctoritate Pontificum præscripta.

24. *Secunda opinio ait immobilitatem Episcopatus oriri ex voto, quo Episcopus se obligat ad perpetuam curam suæ Ecclesiæ.* — Orta hinc videtur alia opinio, dicens hanc immobi-

litem Episcopatus, cum obligatione non deserendi illum sua sponte, oriri ex peculiari voto, quo Episcopus se obligat ad perpetuam pastoralem curam talis Ecclesiæ. Hæc fuit sententia D. Thomæ 2. 2, q. 184, art. 4, 5 et 8, et clarius q. 185, art. 4, et q. 189, art. 7; et Opus. 18. Et sentit hoc votum esse solemne; et in eo fundari, quod Episcopus non possit Episcopatum deserere, nec ad alium se transferre sine dispensatione Pontificis. Quam sententiam secuti sunt Carthusian., opuscul. de Regimine Episcoporum, a. 3; Soto, l. 10 de Just., q. 2, art. 4; et Waldens., in tom. 3 doctrinalis fidei, lib. 3, tit. 2, cap. 17. Et hoc putant necessarium ad veritatem status Episcopalis; quia existimant non posse statum perfectionis sine voto solemniter consistere. Et ratione hujus voti indicat etiam D. Thomas in institutione Episcopi intervenire professionem solemnem, per quam Episcopus in statu perfectionis constituitur. Cum autem divus Thomas fateatur hoc votum esse dispensabile per Papam, et id neget de votis solemnibus religiosorum, necesse est ut non eodem modo de utriusque solemnitate senserit; ac proinde solemnitate hujus voti Episcopalis esse tantum quasi extrinsecam et accidentalem, ac jure humano introductam. Et ideo in præcedenti puncto dixi, D. Thomam in ea opinione fuisse, ut vinculum Episcopi cum sua Ecclesia non sit jure divino indissolubile.

25. *Rejicitur dicta opinio.* — Verumtamen, si hæc sententia intelligatur de proprio voto, quod in promissione Deo facta consistit, non est probanda, quia nullum fundamentum habet, et cum votum de se sit actus voluntarius et consilii, non potest sine fundamento cogente affirmari, aut credi necessarium. Et ita sensit Cajetanus, super D. Thomam, in citatis locis. Et declaratur ac probatur, quia imprimis consecrationi Episcopi, ut sic, nullum peculiare votum ex jure divino, vel humano annexum est. Nam de voto castitatis jam dixi solum esse consecrationi Episcopi conjunctum, quatenus illa consecratio supponit sacrum Ordinem, cui annexum est tale votum, vel obligatio castitatis, non jure divino, sed ecclesiastico, ut libro sequenti dicemus. Potuisset autem Ecclesia illud jungere ordinationi Episcopi, et non sacerdotii; id tamen non fecit, ideoque nunc non est alia obligatio castitatis in Episcopo, quam in sacerdote; licet forte ex circumstantia personæ in Episcopo sit major, ut videbimus infra. De voto item paupertatis et obedientiæ res est manifesta. Idem-

que de quocumque voto aliquid faciendi ex vi consecrationis; nullum enim tale potest cum fundamento cogitari, nec in eo, qui absolute renunciavit Episcopatu, aliquid ejusmodi reperitur, ut ex d. c. *Inter corporalia*, colligitur. Et tamen in illo manet quidquid consecrationi Episcopali annexum est. Idemque est de illo, qui sine titulo alicujus Ecclesiæ Episcopus consecratur. Nam cum illi non imponatur pastoralis cura, non potest votum illius emittere.

26. *Nullum votum fit ab Episcopo electo et confirmato acceptante Episcopatum.* — Deinde nec tale votum fit ab Episcopo electo et confirmato, acceptante et suscipiente pastoralem curam. Quia vel illud votum est de præstandis ac exequendis actionibus sui muneris, vel de perseverando in illo munere: neutrum dici potest. Ergo. Probatur prior pars, tum quia vel illud votum cadit in solas actiones, ad quas Episcopus tenetur ex præcepto charitatis, vel justitiæ ratione officii; et sic non est verisimile imponi tale votum ex obligatione, cum prior obligatio sufficiat. Nec peccatum Episcopi omittentis actiones debitas ratione officii habet specialem malitiam sacrilegii contra votum, sed solam, quam habet ex transgressione officii, vel præcepti. Vel illud votum esse creditur de aliquibus operibus supererogationis, quæ alias non sunt in præcepto, et tale votum esset nimis onerosum, et propria sponte raro vel nunquam fit, nec credo posse Episcopum per Ecclesiam cogi ad illud emittendum. Imo indefinite factum esset indiscretum; et constat de nullo particulari actu fieri. Nam si Episcopus in sua institutione aliqua in particulari promittit, vel jurat, illa non sunt vota specialia Deo facta, sed vel humanæ promissiones, vel juramenta, quibus priores obligationes magis confirmantur, ut videre licet in cap. *Ego N.*, de Jurejur., et in forma juramenti, quæ in Pontificali Romano habetur.

27. *Non fit votum ab Episcopo perseverandi in suo munere.* — Altera vero pars de voto perseverandi in munere probatur primo ex d. c. *Nisi cum pridem*, in fine, ubi dicitur, Episcopum esse ligatum nexibus præceptorum, ne volare possit ad religionem sine licentia Papæ, et non dicitur esse ligatum voto. Secundo, ex eodem c., § *Verum si*, ubi illa obligatio perseverandi, in fide data fundari dicitur; fides autem data fuit non per votum proprium Deo factum et speciale, sed per pactum ipsum inclusum in acceptatione talis muneris cum

tali onere, et obligatione lege ecclesiastica præscripta. Tertio, quia hæc obligatio sufficit, et ideo ultra illam non est cur cogatur Episcopus ad superaddendam voti obligationem; neque ipse sua spontanea voluntate tale votum facere intendit, nec vult se amplius obligare quam jure divino vel ecclesiastico teneatur. Quarto, quia quando cum aliquo dispensatur, ut renuntiet, vel transeat ad alium Episcopatum, non censetur fieri dispensatio in aliquo voto; alioquin talis dispensatio sine sufficienti causa facta esset nulla; quod est incredibile, ut jam ostensum est. Nam si impleatur illa conditio, ut renuntiatio vel translatio non fiat sine licentia Romani Pontificis, actus sine ullo scrupulo recipitur ut validus communi usu Ecclesiæ, quidquid sit de honestate illius vel culpa, ob defectum rationabilis causæ.

28. *Immobilitas status Episcopi unde oritur.* — Unde ad præcipuam difficultatem, propter quam hæc omnia diximus, respondemus ad immutabilitatem status Episcopi sufficere moralem obligationem permanendi in illo munere ortam ex pacto inito cum Ecclesia, incluso in ipsa acceptatione Episcopatus cum conditionibus præscriptis, vel ex mutuo consensu contrahentium, vel ex jure pontificio. Imo existimo ad rationem status sufficere pactum de se perpetuum, a quo recedere quis non possit sine consensu alterius contrahentis. Ideoque licet a Pontificibus non esset addita illa conditio, quod Episcopus non possit deserere suam Ecclesiam sine sua licentia, satis esset ad rationem status, quod non possit illam dimittere sine consensu ipsius Ecclesiæ, seu eligentium. Quia (ut c. 1 dixi) hæc immobilitas necessaria ad statum non est metaphysica, sed moralis, et ideo per solum pactum sufficienter firmari potest, etiamsi raro possit aliquando per easdem causas dissolvi. Hæc autem firmitas multum aucta est in Episcopatu per conditionem additam per ecclesiastica decreta; ideoque illa satis superque est ad rationem status. Unde cum in hac ultima replica dicitur, statum perfectionis non posse constitui sine proprio voto, sive solemniter, sive non solemniter, negatur assumptum, quia votum non est causa adequata status, nec id illa ratione probatur. An vero, quando status firmatur voto, illud esse solemne oporteat, postea videbimus; prius enim oportet explicare quid illa solemnitas supra votum addat.

29. *Explicatur D. Thomas.* — Ad D. Tho-

mam autem respondet Cajetanus, illum non fuisse locutum de proprio voto, sed lato modo vocasse votum pactum illud, quo se obligat Episcopus ad tale munus. Nam quia tale pactum voluntarium est, et religiosum, id est, ad cultum Dei spectans, et postquam factum est, de se perpetuo obligat, ideo quamdam analogiam habet cum voto, et lato modo solet ita nuncupari. Quomodo in Baptismo dicuntur fideles votum facere profitendi christianam fidem, et se subjiciendi Ecclesiae, cum tamen proprium votum non sit, ut alibi diximus. Et in eodem sensu vocatur quodammodo professio, quam facit Episcopus, cum instituitur; non quia illa cum proprio voto ad Deum fiat, nec quia sit ejusdem rationis cum professione religiosa, de qua postea dicturi sumus; sed generali appellatione, qua dicitur aliquis profiteri militiam, vel servitutem, aut subjectionem, cum se adscribit tali muneri, et promittit, vel usum ejus, vel fidelitatem, aut quid simile. Qui modus professionis, si alias sit de se perpetuus, ad statum sufficit, et consequenter ad illam satis est illa solemnitas, quae morali modo ad publicam ac perpetuam obligationem, vel per leges postulatur, vel ex natura rei sufficiens est, si humanae leges nihil speciale disponant.

30. *Satisfit ex dictis secundae rationi dubitandi.* — Et per haec satisfactum est secundae rationi dubitandi in principio positae. Concedimus enim Episcopum non constitui in statu propriae perfectionis ex vi solius consecrationis; imo nec consecrationem esse necessariam, ut Episcopus censeatur in tali statu constitutus. Quia si sit electus et confirmatus, jam est in statu, juxta decisionem Innocentii III, in d. cap. *Cum inter corporalia*. Et consequenter ille status erit perfectionis, juxta dicenda in puncto sequenti. Imo ait Innocentius, consecrationem nihil addere illi statui, quod supra de vinculi immobilitate declaravi. Nam respectu operationum perfectarum aliquid addit, cum plura, et satis magna, et perfecta possit facere Episcopus consecratus, quae sine consecratione per seipsum perficere non potest; et ideo fortasse tunc dicitur esse quasi in statu consummato, in dicto cap. *Licet*.

31. *Satisfit secundae parti ejusdem rationis dubitandi.* — Deinde ad alteram partem de praelatura, jam ostensum est quomodo habeat immobilitatem ad statum sufficientem. Nec obstat quod illa immobilitas ex jure canonico pendeat, quia etiam fundatur in pacto quasi intrinseco illi muneri, et per jus canonicum

quasi completur, quod fere in omni statu invenitur. Adde denique, cum hic status intrinsece pendeat ex confirmatione Papae, etiam modo stabilitatis suae pendere quasi intrinsece ex modo quo Papa illum confirmat; quia ipse est praecipuum caput in terris cujuscumque Ecclesiae, tam universalis quam particularis; et ideo ejus consensus in tali vinculo constituendo principaliter postulatur, et ab illo maxime pendet ejus firmitas. Per jus autem canonicum declaratum est, Romanum Pontificem non aliter habere ratum tale vinculum, nisi sub ea conditione, ut sine suo consensu dissolvi non possit; et ideo nihil obstat, imo juvat, quod haec firmitas ex jure canonico pendeat.

CAPUT XVII.

UTRUM PRAELATI SECULARES EPISCOPIS INFERIORES, VEL ETIAM PAROCHI, SINT IN STATU PERFECTIONIS.

1. *Aligua sunt ad quaestionem supponenda.* — Haec quaestio tacta est in rationibus dubitandi in praecedenti capite propositis; et D. Thomas in d. q. 184 illam tractat, quia est ad plenam cognitionem status perfectionis necessaria. Observandum enim imprimis est, in ea considerari hos Praelatos praecise ratione muneris, secluso voto castitatis, quod habent ut clerici in sacris ordinati, de quo statu infra dicendum est. Unde consequenter supponimus hos non esse in statu perfectionis acquirendae; quod a fortiori probant, quae de Episcopis diximus; ideoque agimus de statu perfectionis exercendae. Deinde supponimus, ex vi solius ordinationis non esse hos praelatos in statu perfectionis exercendae; quod etiam ex his, quae de Episcopis diximus, suaderi potest. Item de omnibus clericis infra ordinem sacerdotis constitutis est id manifestum; quia ex vi solius ordinationis non obligantur nec deputantur ad opera perfectionis. Et, licet ratione status clericalis vel specialem aliquam obligationem habere possint ex praeepto Ecclesiae, ut ad recitandas horas, vel etiam majorem vitae honestatem ac decentiam requirant, nihilominus haec omnia non attingunt proprium aliquem perfectionis gradum, sed pertinent ad communem viam praeeptorum. Nam etiam in laicis pro diversitate statuum possunt plures vel pauciores obligationes reperiri. Quapropter status talium clericorum non excedit communem statum vitae chris-

tianae, licet intra latitudinem illius digniorem gradum obtineat.

2. *An simplices sacerdotes in statu perfectionis sint.* — *Probatur pars affirmativa.* — De simplicibus autem sacerdotibus nonnullum dubium esse potest, an ex vi sacerdotalis characteris possint dici in statu perfectionis constituti. Non enim desunt qui ita sentiant, ut videre licet in Antonin., 3 p., in Prolog., § 4 et 5; et August. de Ancon., lib. de Potest. Eccles., q. 76, art. 1. Et suaderi potest, quia ex vi sui ordinis habent proprium vitae institutum immutabile, et ad excellentissima opera, quae magnam sanctitatem et perfectionem requirunt, ordinatum; nimirum ad consecrandum corpus et sanguinem Domini, et ad offerendum Deo divinissimum sacrificium, et ut sacerdos sit mediator inter Deum et populum, nomine totius Ecclesiae pro fidelibus intercedendo. Quae omnia adeo sunt excellentia, ut si comparetur consecratio Episcopi ad ordinationem sacerdotis, in eo praecise quod unaquaeque per se confert, altior videatur sacerdotis ordinatio quam Episcopi consecratio. Ergo sacerdos ex vi sui ordinis constituitur in statu perfectionis exercendae. Et confirmatur: nam ratione sui ordinis tenetur ad majorem vitae puritatem quam omnes inferiores, et ideo ejus peccatum, caeteris paribus, gravius est, ut sentiunt Gregor., in Pastoral.; et Ambros. et Chrysost., in lib. de Sacerdotali dignitate.

3. *Pars negativa ostenditur.* — Contrarium nihilominus sentiunt D. Thom. et Cajet., Gerson, et alii statim citandi. Imo etiam Antoninus et Aneon limitant suam sententiam, dicentes, presbyteros lato modo et non proprio, esse in statu perfectionis. Potestque suaderi D. Thomae sententia, quia clerici etiam sacerdotes ex vi suae ordinationis non obligantur ad perficiendos alios, nec ad propriam perfectionem acquirendam, nec ad opera supererogationis, praescindendo nunc a voto castitatis. Et quamvis teneantur digne ministrare, in rigore satisfaciunt huic obligationi, servando praeepta, et in gratia ministrando. Quam obligationem habet etiam populus christianus suo modo, quatenus tenetur communicare, et digne ad tantum sacramentum accedere. Quod vero haec obligatio sit major in sacerdote, solum constituere videtur differentiam secundum magis et minus, intra latitudinem generalis status vitae christianae, quae praeeptorum observatione contenta est, et habet ordinem vel gradum juxta varias personarum conditiones et dignitates, etiamsi statum perfec-

tionis non profiteantur, nec ad illum ascenderit.

4. *Resolutio quaestionis fit, sacerdotes saltem inchoative esse in statu perfectionis.* — Et uterque modus dicendi potest facile defendi, quia dissensio videtur esse magis de modo loquendi quam de re. Nihilominus tamen negare non possum, quin sacerdotes habeant aliquo modo statum perfectionis, saltem inchoatum, tum quia habent sacrum ministerium valde excellens, ratione cujus ad magnam honestatem et virtutem obligantur, ut docent Patres scribentes de sacerdotio, praesertim Chrysostomus et Ambrosius. Unde D. Thomas, q. 184, art. 8, fatetur majorem sanctitatem requiri in sacerdote propter excellentiam ministerii, quam in non sacerdote. Et Cajetanus, in eadem quaestione, art. 4, dicit ex hypothesi, quod, si obligatio ad majorem perfectionem sufficeret ad statum perfectionis, sacerdos ex vi sui ordinis esset in statu perfectionis. Ego autem supra ostendi, sacerdotem non minus obligari ad exteriorem quam ad interiorem virtutem; et certe in Pontificali Romano, Isidoro et aliis, etiam externa munera perfectionis tribuuntur sacerdoti, ut inferius in hoc capite videbimus. Quapropter censeo sacerdotes ex vi sui ordinis habere statum altiore et sanctiorem, qui ab eis nonnulla perfectionis opera requirit, ratione cujus obligationis merito dici possunt esse aliquo modo, saltem inchoative, in statu perfectionis.

5. *Opinio affirmans praelatos inferiores Episcopis esse in statu perfectionis.* — Nostra vero quaestio propria est de praelatis, vel pastoribus animarum inferioribus Episcopis, an ex vi praelationis seu muneris sui simpliciter sint in statu perfectionis. In quo puncto indistincte de omnibus, parochos etiam includendo, partem affirmantem docuit Gerson in d. tract. de Statu perfectionis, alphab. 67, litt. V, et sequentibus, in tertia parte. Sequitur Henric., Quodlib. 12, q. 28 et 29; et Major, 4, dist. 38, quaest. 7. Fundamentum hujus sententiae est, quia isti omnes ex vi sui muneris obligantur ad opera valde perfecta, nimirum, ad curandum de salute aliorum, eos illuminando et perficiendo, et ad animam pro illis ponendam, si oportuerit. Confirmatur, quia discipuli Christi, quos specialiter elegit, et misit binos ante faciem suam, Luc. 10, fuerunt in aliquo statu perfectionis supra communem plebem; sed illis succedunt parochi, et isti inferiores praelati, ut docet Clemens, epist. 1; ergo isti etiam illum statum perfectionis participant,